

NOVÁ KONCEPCE CERTIFIKACE

Dne 28. 2. 2008 schválil Komitét pro certifikaci a vzdělávání upravenou koncepci Systému certifikace a vzdělávání účetních v ČR.

NOVÁ DVOUSTUPŇOVÁ STRUKTURA SYSTÉMU

Dříve 15 zkoušek - nyní jen 13

- Základní informace o úpravách systému certifikace, které zde uvádíme, budou v průběhu 1. pololetí roku 2008 doplněny o dílčí technická upřesnění.
- Květen 2008 - **komplexní informace** v Bulletinu ISÚ a Informační brožuře.
- 2. polovina června 2008 - **detailní sylaby** předmětů/zkoušek na webu ISÚ.
- Září 2008 - nabídka vzdělávacích aktivit ISÚ k systému certifikace již podle nové struktury předmětů/zkoušek a tzv. „**pilotní zkoušková zadání**“.
- Prosinec 2008 - zkoušková zadání již podle nově upraveného modelu systému certifikace.

Základní principy změny

- ✓ Dva certifikační stupně místo tří – Certifikovaný účetní (CU) a Účetní expert (UEx).
- ✓ Certifikovaný účetní (dříve Bilanční účetní) – nyní 8 zkoušek namísto původních 11; nová disciplína Profesní chování a komunikace.
- ✓ Manažerské účetnictví přesunuto do stupně UEx.
- ✓ Účetní expert – nové disciplíny Finanční řízení a Podnikový management.
- ✓ Minimální požadavek na úspěšné složení zkoušky 50 bodů.
- ✓ Čas vymezený na zkoušku 3 hodiny.
- ✓ Prodloužení lhůty stanovené pro ukončení stupně CU na 7 let.

Proč jsme se rozhodli ke změně?

V září 2007 uplynulo 10 let od implementace Systému certifikace a vzdělávání účetních v ČR, který byl koncipován pracovním týmem Svazu účetních pod dohledem expertů jmenovaných EK z Bruselu a za těsné spolupráce ACCA, jejíž koncept byl základním východiskem pro zpracování modelu vhodného pro naše prostředí transformující se ekonomiky. Celý projekt byl podporován z prostředků Phare.

Z hlediska soudobého pozorování a komunikace s adepty zapojenými v systému a z hlediska dlouhodobých statistických výsledků se ukazuje, že některé aspekty dosavadního systému certifikace lze posuzovat jako málo motivující nebo příliš komplikované.

Jako příklad můžeme uvést učebnice či koncepce zkuškových zadání, které byly v celé řadě disciplín pojaty příliš „akademicky“. Setkali jsme se i s kritikou, že je to vlastně jakási poměrně náročná vysoká škola, bez oficiální akreditace MŠMT a bez akademického titulu. To je samozřejmě v rozporu s původním záměrem. Systém profesního vzdělávání spojený s praxí nemá za cíl suplovat vysokoškolské vzdělání. Jeho hlavním cílem je profesní specializace, získání a upevnění praktických pracovních postupů a metod užívaných v účetní praxi, osvojení si aplikovaných teoretických poznatků v poloze konkrétních návodů a postupů.

Důvodem změn systému je i jeho větší kompatibilita s New Sylabem ACCA a modernější pojetí některých disciplín, které v mezidobí získaly na důležitosti.

Dva certifikační stupně místo tří

Zásadní změnou v novém uspořádání systému je **2 stupňová koncepce**: Certifikovaný účetní (CU) a Účetní expert (UEX). Tento model odráží současné trendy v kvalifikačním pojetí účetní profese nejen v praxi, ale i v prostředí terciárního vzdělávání.

Ve stupni CU (původně Bilanční účetní) dochází k zásadnější úpravě obsahu (sylabu) pouze u dvou zkoušek - Manažerská ekonomika a Profesní chování a komunikace. U ostatních předmětů/zkoušek je sylabus identický s původním, resp. zkoušky jsou integrovány do jedné (Daně, Právo a KM - IT).

Certifikovaný účetní – nyní 8 zkoušek namísto původních 11

Ve srovnání s původní strukturou zkoušek se snižuje počet zkoušek pro dosažení certifikátu stupně Certifikovaný účetní z původních 11 na 8 zkoušek. Tradičně obtížné zkoušky (Ekonomie a Manažerské účetnictví) jsou koncipovány jiným způsobem, resp. Manažerské účetnictví je přesunuto do vyššího stupně Účetní expert. To však neznamená, že požadavek na znalosti z oblasti nákladového účetnictví je v úrovni Certifikovaný účetní vyloučen. Této tématice je věnována významná kapitola v předmětu Účetnictví - principy a techniky a předmětu Manažerská ekonomika.

Nová zkouška – Profesní chování a komunikace

Do stupně CU byla zařazena nová disciplína, která vychází z IES - IFAC a respektuje aktuální požadavky na výchovu a vzdělávání profesních účetních. Předmět má za cíl osvojit si zásady etického profesního chování a řešení složitých konfliktních situací a také získat přehled o důležitosti správných forem komunikace mezi zaměstnanci i vůči managementu.

Účetní expert - nové zkoušky Finanční řízení a Podnikový management

V případě nejvyššího stupně Účetní expert je v podstatě zachována pouze zkouška IFRS a předmět Manažerské účetnictví původně umístěný ve stupni Bilanční účetní. Zcela nově koncipované zkoušky Finanční řízení a Podnikový management silně reflektují současné požadavky na kvalifikaci profesních účetních, a to jak z hlediska požadavků IES – IFAC, tak s ohledem na zachování konzistence s New Sylabem ACCA. Poslední zkouška – Auditing a vnitřní kontrola, je doplněním stávajícího sylabu zkoušky Auditing s tím, že sylabus se snaží mnohem více anticipovat reálné požadavky na kompetence v oblasti spolupráce s auditorem a požadavky na kontrolní činnosti v účetních jednotkách.

Pravidla pro vykonání zkoušek

Lze konstatovat, že obsahovým pojetím i koncepcí zkoušek, zejména v nejvyšším stupni, je nová koncepce systému certifikace blíže současnému sylabu ACCA, než původní systém. V této souvislosti se uplatňují u všech zkoušek jednotně nová technická pravidla:

- **časový limit** pro vykonání každé zkoušky **3 hodiny** čistého času;
- **limit úspěšnosti** pro všechny zkoušky **50 bodů**.

Vzhledem k tomu, že v kvalifikačním stupni Certifikovaný účetní jsou zkoušky základní a pokročilé úrovně z předmětu Účetnictví (Účetnictví – principy a techniky, Finanční účetnictví a výkaznictví) a obdobně navazující učivo je i u

předmětů Manažerská ekonomika a Manažerské finance, bylo přijato následující technické pravidlo:

- **zkoušku z Finančního účetnictví a výkaznictví lze skládat až po složení nebo uznání zkoušky z předmětu Účetnictví – principy a techniky. Obdobně zkoušku z Manažerských financí lze skládat až po složení nebo uznání zkoušky z předmětu Manažerská ekonomika;**
- zkoušky z předmětů Účetnictví – principy a techniky a Finanční účetnictví a výkaznictví proběhnou v tentýž den současně a rovněž tak zkoušky z předmětů Manažerská ekonomika a Manažerské finance.

Ostatní pravidla pro vykonání zkoušek se nemění.

S ohledem na potřeby studentů budou na začátku vzdělávacího cyklu zveřejněna „**pilotní zkušková zadání**“ zpracovaná podle nových sylabů a v souladu s novým modelem zkuškových zadání.

Lhůta pro dokončení zkoušek v rozpracovaném stupni

Pro vykonání všech 8 zkoušek **ve stupni Certifikovaný účetní** je stanovena **lhůta pro jejich dokončení maximálně 7 roků. Ve stupni Účetní expert platí stávající lhůta 5 roků beze změny.**

Nová struktura zkoušek

Certifikovaný účetní (CU)

Číslo	Název zkoušky / předmětu	Čas na zkoušku	Původní název
1	Účetnictví - principy a techniky	3 hod.	Účetnictví I.
2	Právo	3 hod.	Právo I., Právo II.
3	KM – IT	3 hod.	KMI, KMIT
4	Manažerská ekonomika	3 hod.	Ekonomie a Ekonomika
5	Daně	3 hod.	Daně I., Daně II.
6	Finanční účetnictví a výkaznictví	3 hod.	Účetnictví II.
7	Profes. chování a komunikace	3 hod.	není ekvivalent
8	Manažerské finance	3 hod.	Manažerské finance

Účetní expert (UEX)

Číslo	Název zkoušky / předmětu	Čas na zkoušku	Původní název
9	Manažerské účetnictví	3 hod.	Manažerské účetnictví
10	IFRS	3 hod.	IAS/IFRS a Konsolidace
11	Finanční řízení	3 hod.	není ekvivalent
12	Podnikový management	3 hod.	není ekvivalent
13	Auditing a vnitřní kontrola	3 hod.	není ekvivalent

Souvztažnosti nový & původní

Stávajícím adeptům, kteří jsou registrováni v certifikaci, **budou** v novém systému **akceptovány** tyto již složené, příp. uznané^{*)} zkoušky, a to bez dalšího ověřování nebo rozdílových zkoušek:

NOVÝ

Stupeň Certifikovaný účetní

Účetnictví – principy a techniky
Právo
KM – IT
Manažerská ekonomika

Daně
Finanční účetnictví a výkaznictví
Profesní chování a komunikace
Manažerské finance

PŮVODNÍ

Účetnictví I.
Právo I. **a** Právo II.
KMI **nebo** KMIT (dříve KMŘ)
Ekonomie a Ekonomika (resp. Ekonomie)
složené Daně I. **nebo** Daně II.
Účetnictví II.
nemá ekvivalent
Manažerské finance

Stupeň Účetní expert

Manažerské účetnictví
IFRS
Podnikový management
Finanční řízení
Auditing a vnitřní kontrola

Manažerské účetnictví
IAS/Konsolidace, IFRS Specialista
nemá ekvivalent
nemá ekvivalent
Auditing

*) Uznáním se rozumí souhlasné rozhodnutí Rady pro uznání předchozího vzdělání a praxe na základě žádosti o uznání zkoušky podané adeptem po vstupu do systému certifikace.

Uznávání zkoušek na základě dosaženého předchozího vzdělání

- Základní pravidla a principy stanovené pro uznávání zkoušek na základě předchozího vzdělání nejsou v novém systému dotčeny - tj. lhůta 5 let od ukončení studia, dostatečná shoda obsahu sylabů (při posuzování Radou platí princip alespoň 80 % shody) a jako další kritérium se zkoumá úroveň ověřovací zkoušky, tj. např. semestrální zkouška nebo SZK apod.
- Posuzování pro účely uznání zkoušek je v kompetenci Rady pro uznání vzdělání a praxe a bude prováděno v zásadě podle dvou režimů - buď podle přijatých systémových pravidel nebo podle závěrů evaluačních procesů u vybraných ekonomických fakult.

Stupeň „Certifikovaný účetní „

- (1) **Účetnictví - principy a techniky – lze uznat** (dle stávajících pravidel min. maturita z účetnictví + posouzení Radou).
- (2) **Právo – lze uznat** (dle stávajících pravidel min. BZK + posouzení Radou).
- (3) **KM - IT – lze uznat** (dle pravidel min. příslušné semestrální ZK + posouzení Radou).
- (4) **Manažerská ekonomika – lze uznat** (dle pravidel min. příslušné semestrální zkoušky + posouzení Radou).
- (5) **Daně - nelze uznat*** (na školách není výuka praktických aplikací v požadované úrovni).
- (6) **Finanční účetnictví a výkaznictví – nelze uznat** (školy vyučují IFRS v úrovni, která není v požadovaném praktickém kontextu).
- (7) **Profesní chování a komunikace – nelze uznat** (na školách se neučí vůbec nebo v požadovaném rozsahu).
- (8) **Manažerské finance – lze uznat** (dle pravidel min. SZK v úrovni magisterského studia + posouzení Radou).

Stupeň „Účetní expert“

- (9) **Manažerské účetnictví – lze uznat** (dle pravidel min. SZK v úrovni magisterského studia + posouzení Radou).
- (10) **IFRS**)** - nelze uznat.
- (11) **Finanční řízení - nelze uznat.**
- (12) **Podnikový management - nelze uznat.**
- (13) **Auditing a vnitřní kontrola***)** - nelze uznat.

*) V případě zkoušky Daně a Právo bude i nadále akceptována výjimka (možnost uznání zkoušky) u daňových poradců.

***) Zkoušku IFRS lze uznat držitelům diplomu IFRS Specialista (zkouška v ISÚ) nebo DipIFR (zkouška v ACCA).

****) V případě auditorů bude uplatňována stávající výjimka uznání celého stupně CU a ve stupni UEx zkoušek z předmětů Manažerské účetnictví a Auditing a vnitřní kontrola.

ORIENTAČNÍ PŘEHLED UZNÁNÍ ZKOUŠEK – NOVĚ

ZKOUŠKA	Dosažené vzdělání			Profesní kvalifikace	
	Obchodní akademie	Bakalářské studium	Magisterské studium	Daňový poradce*)	Auditor
Účetnictví – principy a techniky	Maturita z účetnictví	ZK	ZK	---	ano
Právo	---	BZK	SZK (BZK)	ano	ano
KM - IT	---	ZK	ZK	---	ano
Manažerská ekonomika	---	ZK	ZK	---	ano
Daně	---	---	---	ano	ano
Finanční účetnictví a výkaznictví	---	---	---	---	ano
Profesní chování a komunikace	---	---	---	---	ano
Manažerské finance	---	---	SZK	---	ano
Manažerské účetnictví	---	---	SZK	---	ano
IFRS **)	---	---	---	---	---
Finanční řízení	---	---	---	---	---
Podnikový management	---	---	---	---	---
Auditing a vnitřní kontrola	---	---	---	---	ano

Legenda

- SZK** zkoušku lze uznat za předpokladu složení státní závěrečné zkoušky
BZK zkoušku lze uznat za předpokladu složení bakalářské státní zkoušky
ZK zkoušku lze uznat za předpokladu složení zkoušky na VŠ
ano zkoušku lze uznat
--- zkoušku nelze uznat
*) daňovým poradcům lze uznat další zkoušky ve stupni Certifikovaný účetní na základě dosaženého předchozího vzdělání
**) zkoušku IFRS lze uznat držitelům diplomu IFRS Specialista (zkouška v ISÚ) nebo DipIFR (zkouška v ACCA)

Přechodné období – zkoušky

V případě stávajících adeptů v 1. stupni (Účetní asistent) budou aplikovány všechny zkoušky resp. zkušková zadání podle nového sylabu. **Přechodné období** pro dosažení stupně Účetní asistent bude ukončeno k **prosinci 2012**. Od 1. 1. 2013 již nebude kvalifikace účetní asistent pokračovat.

Adepti, kteří zahájili studium ve 3. stupni (Účetní expert) do června 2008 včetně, mohou pokračovat ve studiu následovně:

1. Mohou **dokončit zkoušky Finanční strategie a Finanční analýza** podle původního sylabu, nejpozději však **do prosince 2010**. Zkoušky IFRS a Auditing a vnitřní kontrola budou koncipovány již podle nového sylabu.

2. Mohou dokončit chybějící zkoušky IFRS a Auditing a vnitřní kontrola (podle nového sylabu), přičemž **akceptovány budou již složené zkoušky Finanční strategie a Finanční analýza**, nejpozději však **do prosince 2010**.

3. Nemají složeny zkoušky Finanční strategie a Finanční analýza a budou **postupovat již podle nového sylabu**.

V prosinci 2010 skončí přechodné období a od 1. 1. 2011 budou adepti skládat zkoušky výhradně podle nového sylabu. Organizátor zkoušek provede při vyhlášení změn systému průzkum zájmu o dokončení kvalifikace podle nového sylabu nebo podle staré koncepce a na základě výsledku rozhodne o případném zkrácení přechodného období u stupně UEx.

System praxe v novém modulu

Stávající systém dovedností pokrýval všechny okruhy a nebylo nutno je tedy měnit, pouze rozšířit. **Doplněny byly zejména dovednosti v těchto oblastech:**

- výpočetní technika a informační systémy;
- reporting včetně požadavků analýz přijímaných rozhodnutí, nových smluv apod.;
- řízení cash flow a finanční plán, řízení rizik a krizové scénáře;
- IAS/IFRS;
- management lidských zdrojů.

Praktické dovednosti je nadále možno naplnit uznáním předchozí praxe nebo provedením praxe řízené, a to za předpokladu splnění požadovaných praktických dovedností a minimální délky praxe:

1. Řízená praxe

- Stupeň **Certifikovaný účetní** - min. 2 roky řízené praxe pod dohledem školitele, min. 3 roky pod dohledem konzultanta.
- Stupeň **Účetní expert** - min. 1 rok řízené praxe pod dohledem školitele, min. 1,5 roku pod dohledem konzultanta.

2. Předchozí praxe

- Stupeň **Certifikovaný účetní** - min. 4 roky předchozí praxe.
- Stupeň **Účetní expert** – povinná pouze forma řízené praxe.

Kompletní přehled požadovaných praktických dovedností bude zveřejněn na webu ISÚ a v informační brožuře v květnu 2008.

System praxe – dokončení zahájené praxe

Řízenou praxi zahájenou před implementací nového modelu systému certifikace mohou adepti dokončit podle stávajících pravidel.

Adepti, kteří nebudou mít zájem pokračovat ve stupni CU podle nového sylabu, mohou provést řízenou praxi pro dokončení stupně Účetní asistent **nejpozději do konce roku 2012**.

Možnost obnovení registrace pro „Účetní asistenty“ - bez registračního poplatku -

Držitelé certifikátů „Účetní asistent“, kteří již v systému certifikace nepokračují, resp. z něj vystoupili, mohou do konce roku 2010 vstoupit do systému a pokračovat v novém sylabu za zvýhodněných podmínek:

- Budou osvobozeni od registračního poplatku a uhradí pouze administrativní poplatek na příslušný rok.
- Budou jim automaticky započteny zkoušky v novém sylabu číslo 1, 3, 4 (Ú, KM - IT, E), a to bez ohledu na časový odstup od jejich složení nebo uznání. Zkouška číslo 5 (Daně) bude započtena pouze za předpokladu, že byla v rámci systému certifikace složena (nikoli uznána). Uznáním se rozumí souhlasné rozhodnutí Rady pro uznání vzdělání a praxe na základě žádosti o uznání zkoušky podané adeptem po vstupu do systému certifikace.
- Pro dokončení stupně BU jim bude platit lhůta 7 let.

Možnost obnovení registrace pro „Bilanční účetní“ - bez registračního poplatku -

Držitelé certifikátů „Bilanční účetní“, kteří již v systému certifikace nepokračují, resp. z něj vystoupili, mohou do konce roku 2010 vstoupit do systému a pokračovat podle nové koncepce za zvýhodněných podmínek:

- Budou osvobozeni od registračního poplatku a uhradí pouze administrativní poplatek na příslušný rok.
- Bude jim automaticky započtena (uznána) zkouška číslo 9 (Manažerské účetnictví), a to bez ohledu na časový odstup od jejího složení nebo uznání.
- Pro dokončení stupně UEx jim bude platit lhůta 5 let.

Sylaby

Sylaby jsou nově upraveny a učivo každého předmětu je rozděleno do tří znalostních úrovní:

- (PŘ) očekává se obecná znalost pojmů, **přehled** o problematice a schopnost využít tyto znalosti pro celkové ovládnutí předmětného učiva;
- (ZN) očekává se **základní znalost** a schopnost aplikovat poznatky na praktických příkladech;
- (KZ) očekává se **komplexní a hluboká znalost** včetně schopnosti zpracovat příklady a případové studie simulující praxi.

Úroveň požadovaných znalostí z každého předmětu je výrazným posunem pro vyšší informovanost jak lektorů, tak posluchačů.

V současné době zveřejňujeme informativní přehled hlavních kapitol sylabů z každého předmětu, které umožňují získat základní přehled o rozsahu učiva.

Výhody a klady nové koncepce

Nová dvouступňová struktura systému certifikace a jednotlivých předmětů se více přibližuje pojetí obvyklému v rozvinutých zemích a ve větší míře splňuje požadavky Mezinárodních vzdělávacích standardů IFAC.

Systém více odpovídá potřebám současné praxe a nárokům kladeným na profesní účetní.

Účetním asistentům, kteří např. pro vysoký počet zkoušek opustili systém certifikace po získání certifikátu „Účetní asistent“ a nechtěli pokračovat do stupně „Certifikovaný účetní“, se tímto novým přístupem otevírá cesta k získání prestižnějšího certifikátu a mají možnost se seznámit s dalšími specializovanými obory, které využijí ve své praxi.

K získání certifikátu „Účetní expert“ vede nyní přímější cesta, i když stejně náročná, jako v minulosti. Právě užší sepnutí s praxí by mělo být výhodou pro uchazeče tohoto nejvyššího stupně profesní kvalifikace.

PhDr. Jaroslav Louka
Ředitel Institutu Svazu účetních, a.s.